

ALMAN DİLİ DƏRSLƏRİNDƏ MÜASİR İNTERAKTİV METODLARIN TƏTBİQİ: TƏDRİS TEXNOLOGİYALARININ ROLU

Arzu Revina

Azərbaycan Universiteti, Bakı, Azərbaycan
e-mail: arzu.revina@au.edu.az

Xülasə. Məqalədə alman dili dərslərində interaktiv metodların tətbiqinin effektivliyi araşdırılmış və bu prosesin təkmilləşdirilməsində təhsil texnologiyalarının rolu vurğulanmışdır. Kommunikativ yanaşmaların, videoçarxların və rəqəmsal platformaların dil öyrənmə təcrübəsinə daha səmərəli yanaşma üsulu olduğu və əhəmiyyətli dərəcədə töhvə verdiyi qeyd olunmuşdur.

Açar sözlər: Alman dili, interaktiv metodlar, dil bacarıqları, kommunikativ yanaşma, təhsil texnologiyaları, rəqəmsal pedaqogika.

APPLICATION OF MODERN INTERACTIVE METHODS IN GERMAN LANGUAGE LESSONS: THE ROLE OF EDUCATIONAL TECHNOLOGIES

Arzu Revina

Azerbaijan University, Baku, Azerbaijan

Abstract. This article explores the effectiveness of using interactive methods in German language classes and highlights the role of educational technologies in enhancing this process. It emphasizes that communicative approaches, video clips, interactive tools and digital platforms contribute significantly to more productive language learning experiences.

Keywords: German language, interactive methods, educational technologies, video-based instruction, communicative methodology, digital pedagogy.

ПРИМЕНЕНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ НА УРОКАХ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА: РОЛЬ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ

Арзу Ревина

Университет Азербайджан, Баку, Азербайджан

Резюме. В статье рассматривается эффективность использования интерактивных методов на уроках немецкого языка и подчеркивается роль образовательных технологий в улучшении этого процесса. Отмечается, что коммуникативные подходы, видеоролики, интерактивные инструменты и цифровые платформы значительно способствуют более продуктивному изучению языка.

Ключевые слова: Немецкий язык, интерактивные методы, образовательные технологии, видеообучение, коммуникативная методика, цифровая педагогика.

1. Giriş

Qloballaşan dünyada xarici dillərin öyrənilməsi xüsusilə də alman dili kimi Avropa dillərinin mənimsənilməsi aktual mövzulardandır. Alman dilini öyrənmək tələbələr üçün həm akademik, həm də peşəkar perspektivlər baxımından önəmli əhəmiyyət daşıyır. Məqsəd müasir tədris metodlarının müxtəlifliyini və effektivliyini qiymətləndirmək və bu sahədəki innovativ yanaşmaları təqdim etməkdir. Tələbələr arasında alman dilinin daha sürətli və maraqla mənimsənilməsi baxımından interaktiv metodların rolu və onların təhsil nəticələrinə təsirini, habelə, təhsil texnologiyaları vasitəsilə bunun necə gücləndirildiyi araşdırılır. Məqsəd tələbələrin marağını artırmaq və onların dil öyrənmə prosesini daha səmərəli etmək üçün müasir yanaşmaları təqdim etməkdir.

İnteraktiv öyrənmə - öyrənənin tədris prosesində fəal iştirak etdiyi, qarşılıqlı əlaqəyə əsaslanan, aktiv və kommunikativ yanaşma ilə həyata keçirilən öyrənmə formasıdır. Belə ki, öyrənən yalnız informasiya qəbul etmir, onu müzakirə edir, yaradır və praktikada tətbiq edir. Bu baxımdan, müasir pedaqoji yanaşmalar göstərir ki, interaktiv metodların tətbiqi tələbələrin dil öyrənmə motivasiyası, yadda saxlaması və praktik bacarıqlarının inkişafında müsbət rol oynayır. Məlum olduğu kimi, Avropa İttifaqının rəsmi dillərindən olan alman dili, təxminən 100 milyondan çox insan tərəfindən ana dili kimi istifadə olunur. Çağdaş dünyamızda alman dilinin öyrənilməsi, təkcə fərdi inkişaf üçün deyil, həm də akademik və peşəkar məqsədlər üçün zəruridir. Ətrafımızda hər şeyin elektronlaşdığı müasir texnologiya dünyasında tələbələrin diqqətini və konsentrasiyasını saxlamaq getdikcə çətinləşir, buna görə də dərstdə didaktik oyunlardan, aktiv oynaq fəaliyyətlərdən istifadə etdikdə dərslər daha əyləncəli keçir və tələbələr məmnuniyyətlə dərsin aktiv iştirakçılarına çevrilirlər. Müasir dövrdə xarici dil bilikləri xüsusilə tələbələr üçün geniş imkanlar yaradır. Alman dili Avropada elm və sənaye sahələrində geniş istifadə olunduğuna görə bu dili öyrənmək tələbələrə həm təqaüd proqramlarında, həm də beynəlxalq əmək bazarında üstünlük verir. Bu səbəbdən, effektiv və motivasiyaedici metodların tətbiqi zərurətə çevrilmişdir. Müxtəlif müəlliflər metod sözünün tərifini müxtəlif cür vermişlər. Məsələn, Bausch nəzəriyyəsinə görə “Metod” termini yunan-latın “methodos” sözündəndir və “müəyyən məqsədə aparan yol” deməkdir¹. Duden isə bu termini “bilik və praktik nəticələr əldə etmək üçün qaydalar sisteminə əsaslanan prosedura” və ya “işləmə üsulu” kimi müəyyən edir². Xarici dillərin tədrisi üçün müəyyən edilmiş yeganə universal metod yoxdur. Belə ki, hər bir sinif və yaxud tələbə fərqli olduğu kimi situasiyadan asılı olaraq fərqli öyrənmə üsulları tətbiq edilməsi lazımdır. Belə ki, auditoriyanın qavrama imkanlarını, dil səviyyəsini, maddi-texniki təchizatı nəzərə alaraq, düzgün metod seçmək müəllimin əsas bacarıqlarından biridir.

2. Kommunikativ metodlar

Son illərdə ən geniş yayılmış metodlardan biri kommunikativ metoddur. Kommunikativ metoda görə dil, artıq qrammatika və sözlər sistemi deyil, insanların fəaliyyəti və gündəlik ünsiyyət vasitəsidir. Yeni yönümlü bu metod xarici dil tədrisinin iki aspektinə, yəni pedaqoji və pragmatik perspektivlərə diqqət yetirir. Pedaqoji perspektivlər təlim prosesinə daxil olarkən tələbələrin əldə etdikləri təcrübə, bilik və öyrənmə ənənələrini araşdırır, sonra məqsədlər müəyyən edilir, yəni, öyrənənlərin xarici dildə ünsiyyətəil olması üçün nə etmək lazımdır. Pragmatik aspektin əsas tələbi isə öyrənilən xarici dili gündəlik situasiyalarda istifadə etmək bacarığını nümayiş etdirməkdir. Belə ki, getdiyiniz ölkədə (turist kimi, yaxud iş səfərində) hədəf dildə yerli insanlarla ünsiyyət qura bilmək, radio və televiziya verilişlərini başa düşmək, qəzet və kitabları oxuya bilmək kimi səriştələrə yiyələnməyi ön plana çəkir³. Kommunikativ metoda görə şagird tədris prosesinin mərkəzində dayanır və bu proses şagirdin bacarıq və maraqlarına

¹www.teachsam.de - Alman dili və ədəbiyyatı dərsləri üçün metodik materiallar.

²DUDEN [online]. [zit. 2017-04-26]. Erreichbar an: <http://www.duden.de/rechtschreibung/Methode>

³www.lehrer-online.de – interaktiv materiallar və didaktik tövsiyyələr.

uyğunlaşdırılır. Bu cür aktivləşdirmə üsulları tələbələrin bütün fərdi öyrənmə üslublarına cavab verir və həm fərdi öyrənməyə, həm də birgə öyrənməyə və yaxud əməkdaşlıq etməyə şərait yaradır. Tələbələr üçün bu üsullar dərş prosesində böyük ruh yüksəkliyi mənbəyidir, çünki onlar sərbəst şəkildə düşünür, çəkinmədən debatlar aparır, müzakirələr edirlər ki, bu kimi fəaliyyətlər tələbə şəxsiyyətinin formalaşmasına, ilk növbədə müstəqil düşüncənin, məsuliyyətin, eləcə də yaradıcılığın inkişafına yönəlib. Bu metodun məqsədi real həyat vəziyyətlərində inamlı hiss etmək və başqaları ilə, xüsusilə dil daşıyıcıları ilə sərbəst ünsiyyət qurmaqdır⁴. Əgər söhbət dil daşıyıcıları ilə ünsiyyət qurmaqdan gedirsə, təbii ki, bu yanaşma öyrənənlərin yalnız dili deyil, eyni zamanda həmin dil daşıyıcılarının mədəniyyətini də mənimsəməsini nəzərdə tutur, yəni məqsəd təkcə alman dilində ünsiyyət bacarığı qazandırmaq deyil, həm də alman mədəniyyətini anlamağa kömək etməkdir. Bu aspektdən dil öyrənən şəxs həm öz mədəniyyətini, həm də alman mədəniyyətini müqayisə edərək, fərqləri və oxşarlıqları ayırd edir. Mədəniyyətlərarası məsələləri əhatə edən, Almaniyada gündəlik həyatı, adət-ənənələri, bayramları və davranış qaydalarını özündə ehtiva edən öyrədici filmlərin nümayişi, audio materiallar və informasiya xarakterli mətnlərin tədris prosesində tətbiq olunması bu cür təşkil olunmuş dərş tələbələr üçün daha cəlbedici və faydalıdır. Beləliklə, xarici dil öyrənən tələbələrdə hədəf dil ölkəsi haqqında fikir formalaşır. Burada əsas istiqamət özünü və başqalarını anlamaq, tolerantlıq və başqa mədəniyyətlərə hörmətlə yanaşmağı öyrənməkdir⁵.

Dərşə interaktiv yanaşma üsullarından biri də real hadisələrə əsaslanan situativ dialoqların, diskussiyaların dərş prosesində aktiv təşkil olunmasıdır. Belə ki, real həyatdan götürülmüş və ya imitasiya olunmuş situasiyalarda tələbələr aktiv iştirak edərək dialoqlar qurur, problem həll edir və qərar qəbul edirlər. Burada məqsəd öyrədilən dili praktikada tətbiq etməyə yönəltməkdir. Çünki bu metod öyrənənləri danışmağa və fikir bildirməyə təşviq edir, həmçinin vəziyyətlər real həyatla bağlı olduğuna görə tələbələrin marağı artır, onlar müxtəlif rollarda çıxış edərək yaradıcılıqlarını nümayiş etdirirlər. Bu baxımdan situasiya metodu kommunikativ vasitə kimi alman dili öyrənənlərin həm dil, həm də sosial bacarıqlarını inkişaf etdirmək üçün ən gözəl üsullardan biridir. Bu metod mədəniyyətlərarası yanaşma ilə istifadə olunduqda daha səmərəli nəticələr verir.

3. Təhsil texnologiyaları

İnteraktiv metodlardan söz açdıqda müasir dövrdə mobil tətbiqlərin hər hansı bir xarici dil öyrənərkən nə qədər çox yardımçı olduğunu mütləq vurğulamaq lazımdır. Məsələn, tələbələr arasında daha geniş tətbiq edilən Duolingo, Babbel, Quizlet kimi tətbiqlər dil öyrənməni daha maraqlı və davamlı edən müxtəlif texnologiyaları və tədris metodlarını özündə birləşdirir. Mobil tətbiqlərin əsas üstünlüklərindən biri onların mobil və adaptiv olmasıdır. İstifadəçi

⁴vgl. WIECZOREK, Bogdan. Die wichtigsten Methoden des Fremdsprachenunterrichts. [zit. 2017-05- 29]

Erreichbar an: <http://www.zsozimek.wodip.opole.pl/german/artkuly/methoden.htm>

⁵http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/dig_jegy_nemet/124_der_interkulturelle_ansatz.html

istənilən vaxt və yerdə, qısa fasilələrdə belə dil öyrənmə ilə məşğul ola bilər. Bu, ənənəvi sinif əsaslı metodlardan fərqli olaraq, öyrənməni daha çevik və fərdiləşdirilmiş hala gətirir. Üstəlik, tətbiqlərin çoxu oyun elementi (qamifikasiya) üzərində qurulub ki, bu da istifadəçidə maraq və motivasiyanı artırır. Məsələn, Duolingo istifadəçiyə gündəlik tapşırıqlar verir, xal qazandırır və ardıcıl istifadəni mükafatlandırır. Məhz bu tətbiqin effektivliyini araşdıran tədqiqat göstərir ki, Duolingo istifadəçiləri 34 saatlıq təlim nəticəsində kollec səviyyəli dil kursunun bir semestrinə bərabər bilik əldə edə bilər⁶. Belə ki, mobil tətbiqlər həm də dörd əsas dil bacarığını (oxu, yazı, danışmaq, dinləmə) paralel inkişaf etdirməyə imkan verir. Dinləmə və danışmaq bacarıqları səsli materiallar və nitq tanıma texnologiyası ilə təkmilləşdirilir. Yazı və qrammatika isə test tapşırıqları vasitəsilə öyrədilir. Oxu bacarığını inkişaf etdirmək üçün müvafiq mətnlərdən istifadə edilir.

Əlavə olaraq, bəzi tətbiqlər sosial əlaqə funksiyası da təqdim edir. Məsələn, HelloTalk və Tandem kimi platformalarda istifadəçilər dil daşıyıcıları olan insanlarla yazışa və danışa bilərlər. Bu isə real ünsiyyət təcrübəsi qazandırır və öyrənilən biliklərin praktikada tətbiqinə şərait yaradır. Bəzi tədqiqatlar göstərir ki, mobil tətbiqlərlə öyrənilən tələbələrə motivasiya səviyyəsi və yadda saxlama qabiliyyəti daha yüksək olur. Onlar materiallara daha tez-tez müraciət edir və təkrarlama imkanlarından səmərəli istifadə edirlər. Bu cür yanaşma konstruktivist təhsil nəzəriyyəsinə uyğun gəlir, çünki tələbə mərkəzli, interaktiv və tətbiqə əsaslanan öyrənmə ilə təmin olunur⁷. Beləliklə, mobil tətbiqlər xarici dil öyrənilənlər üçün yalnız köməkçi vasitə deyil, eyni zamanda, müstəqil və səmərəli tədris metodu kimi özünü doğrultmuş üsul hesab edilə bilər. Mobil tətbiqlər istifadəçiyə öz tempində və öz səviyyəsində, həmçinin müəllimin dəstəyi olmadan əlavə saatlarda da öyrənməyə imkan verir. Belə ki, proqram özü adaptiv sistemlərlə tələbənin zəif və güclü tərəflərini ayırd edir və ona uyğun tapşırıqlar təqdim edir.

Alman dili öyrənməkdə podkast və videoroliklərdən istifadə çox faydalıdır, çünki bunlar real və gündəlik dilin kontekstində təqdim olunur. Aşağıda onların əsas üstünlükələrini diqqətə çatdırmaq istədik:

1. Eşidib anlama bacarığını inkişaf etdirir. Tələbələr danışmaq sürətinə, intonasiya və tələffüzə alışır.
2. Real dil mühitini təqdim edir, tələbələrə rəsmi və qeyri-rəsmi nitq formaları ilə tanış olmaq imkanı verir.
3. Söz ehtiyatını artırır, mövzuya uyğun yeni söz və ifadələr eşidilir və kontekstdə öyrənilir.
4. Müxtəlif mövzulara çıxış: mədəniyyət, gündəlik həyat, elmi yeniliklər və s. mövzular üzrə məlumat almaqla həm dil, həm də ümumi biliklər artır.

⁶Vesselinov R., Grego J. <https://s3.amazonaws.com/duolingo-papers/reports/duolingo-effectiveness-study.pdf>

⁷www.schule-bw.de - Baden-Württemberg portalı, interaktiv tapşırıqlar və metodikalar.

Ən yaxşı nəticələri əldə etmək üçün bəs podcast və videoroliklərdən necə istifadə etməli? Bunun üçün subtitrlərlə başlayın, yəni ilk öncə almanca altıyazılı izləyin, daha sonra isə təkrar altıyazısız baxın. Bir hissəni bir neçə dəfə dinləmək anlama bacarığını gücləndirir. Eşitdiyiniz cümlələri təkrarlayın (shadowing texnikası) və özünüz danışmağa çalışın. Dinlədikdən sonra yeni sözləri və ifadələri yazmaqda fayda vardır. Asan səviyyəli podcastlardan daha geniş istifadə olunanlar və bəyənilənlər aşağıdakılardır:

1. Deutsch - Warum nicht? (Goethe Institut&DW)⁸

Səviyyə: A1-B1

Məzmun: Gündəlik həyat, səfər, iş, münasibətlər haqqında dialoqlar və izahlar.

Xüsusiyyət: Sadə danışiq, izahlı bölmələr, yavaş alman dili.

2. Coffee Break German⁹

Səviyyə: A1-B1

Məzmun: Sadə dialoqlar, qrammatika izahları və real həyat situasiyaları.

Xüsusiyyət: İngiliscə izahlarla alman dilini öyrədir, çox öyrədici formatda.

Videokanallar (Youtube) arasında isə ən çox baxılan və sevilənlər sırasında “Deutsch mit Marija”, “Easy German” və “Learn German with Anja” kimi öyrədici kanalları misal göstərmək olar. Bu kanallar əyləncəli, motivasiyaverici olmaqla yanaşı, aydın və sistemativ dərslər təqdim edirlər. Tələbələr eyni zamanda Almaniya küçə müsahibələrini altıyazılı videolarda izləmək, real danışiq nümunələrini dinləmək, daha cəlbedici metodla yeni söz və ifadələr öyrənmək imkanı əldə edirlər. Bu videokanalların üstün cəhətlərindən biri də odur ki, vizual dəstək dinləmə və anlama prosesini asanlaşdırır. Belə ki, mimika, jestlər və situasiyalar sözlərin mənasını anlamağa kömək edir, sözlərin necə deyildiyini görmək və eşitmək isə düzgün tələffüzü formalaşdırır. Alman dilində danışan ölkələrin gündəlik həyatı, davranış qaydaları və mədəni xüsusiyyətləri vizual formada öyrənilir, maraqlı və əyləncəli məzmunlar isə dili öyrənməyə həvəsləndirir¹⁰.

Ənənəvi passiv təlim metodlarında tələbə çox zaman müəllimdən asılı olur və real danışiq imkanları məhduddur. Aparılan praktik müşahidələrə görə bu qənaətə gəlmək olar ki, interaktiv metodlar:

- İştirakı və cavab reaksiyalarını artırır;
- Daha çevik, effektiv və praktik nəticə verir;
- Təlimin kommunikativliyini təmin edir.

Bu müşahidələr daha çox özünü debata əsaslanan dərslərdə biruzə verir. Debata əsaslanan dərslər - iki və ya daha çox fərqli mövqe ətrafında müzakirə apararaq fikir bildirdikləri və arqumentlərini əsaslandırdıqları interaktiv dərslər üsuludur. Bu metod, həm xarici dil

⁸<https://learngerman.dw.com/de/deutsch-warum-nicht/1-25485373>

⁹<https://coffeebreaklanguages.com/coffeebreakgerman/>

¹⁰<https://www.cornelsen.de/magazin/beitraege/sprachsalon-debattieren-sabrina-effenberger>

bacarıqlarını, həm də tənqidi düşünmə və ünsiyyət qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək üçün çox faydalıdır. Aşağıda bu metodun bir neçə cəhətdən faydalarını sadalaya bilərik:

- **Dil bacarıqları:** Yeni sözlər və ifadələr öyrənilir, danışmaq təcrübəsi artır.
- **Tənqidi düşüncə:** Fikirləri əsaslandırmaq və qarşı tərəfin arqumentlərini təhlil etmək bacarığı formalaşır.
- **İnteraktivlik:** Tələbələr aktiv iştirak edir, bir-birilə qarşılıqlı ünsiyyətə cəlb olunurlar.
- **Özünəinam:** Tələbə auditoriya qarşısında çıxış etməyə və öz fikrini ifadə etməyə alışır.

Debat metodu vasitəsilə tələbələr söz ehtiyatını kontekstdə istifadə etməyi öyrənirlər. Onlar həm dinləyir, həm danışır və eyni zamanda da qeydlər aparırlar. Beləliklə, bu metod interaktiv bacarıqları inkişaf etdirməklə bərabər, öyrənməyə daha dərin yanaşma yaradır. Buradan belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, debat metodun əsas məqsədi, qrammatika və leksikanın real kontekstdə istifadəsini təmin etmək, tələbələrin öz fikirlərini əsaslandırma və qarşı tərəfi dinləmə bacarığını artırmaqdır. Debat mövzularını seçərkən tələbələrin marağı nəzərə alınmalıdır ki, dərstdə aktiv müzakirə təmin olunsun. Məsələn, tələbələrin yaşına və dil səviyyəsinə uyğun olaraq aşağıdakı mövzular seçilə bilər:

- Online-Unterricht oder Präsenzunterricht? (Onlayn dərs yoxsa əyani dərs);
- Sind soziale Netzwerke gut oder schlecht? (Sosial şəbəkələrdən istifadə faydalıdır mı);
- Soll die Schuluniform Pflicht sein? (Məktəbli forması zəruridir mi);
- Ist Fast Food schädlich? (Fast Food zərərli dir mi).

Göründüyü kimi bu kimi debatlar tələbələrin yalnız dil öyrənməsinə deyil, həm də şəxsiyyət kimi formalaşmasına xidmət edir.

Nəticə və tövsiyələr. Ənənəvi metodlardan fərqli olaraq, interaktiv yanaşmalar dil öyrənməsində daha effektiv nəticələr verməkdədir. Nəticə etibarilə interaktiv metodlar müasir dövrdə xarici dil öyrənilməsində ənənəvi yanaşmalara qarşı güclü alternativ kimi çıxış edir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu metodların tətbiq olunması tələbələrin dərslə münasibətini dəyişir, marağı və iştirak səviyyəsini artırır. Fikir bildirmək, təqdimat etmək və qrup şəklində işləmək tələbələrin özünəinamını artırır və onları sosial cəhətdən daha aktiv edir. Tələbələr təkcə nəzəri bilikləri deyil, həm də praktik bacarıqları mənimsəyir, tədqiq etmə, qərar vermə və problem həll etmə kimi kritik bacarıqları inkişaf etdirirlər. Empirik tədqiqatlara görə interaktiv metodlardan istifadə edilən qruplarda tələbələrin akademik göstəriciləri (qiymətləndirmə nəticələri, test balları və s.) əhəmiyyətli dərəcədə yüksəlmişdir.

Tələbələrin alman dili öyrənmə prosesində interaktiv metodların tətbiqi onların öyrənmə motivasiyasını və nəticələrini əhəmiyyətli dərəcədə artırmaqla yanaşı, sosial-emosional inkişafı da dəstəkləyir. Buna görə də, tədris proqramlarında interaktiv təlim metodlarına sistemli şəkildə yer ayrılmalı, müəllimlərin bu sahədə peşəkar hazırlığı artırılmalıdır. Fikrimizcə, müəllimlər və təhsil müəssisələri rəqəmsal tədris resurslarından daha

geniş şəkildə istifadə etməli, tələbələr isə texnologiyanın verdiyi imkanlardan maksimum faydalanmalıdırlar.

Ədəbiyyat

1. Bausch K.R., Christ H., Krumm H.J. (2007), Handbuch Fremdsprachenunterricht. Tübingen A. Francke, 180.
2. Bode J. (2001), Handlungsorientierter Unterricht im Fach Deutsch. Schneider Verlag Hohengehren.
3. Böttger H. (2010), Methoden im Sprachunterricht.
4. Breuer W. (1999), Kommunikativer Deutschunterricht. Klett Verlag.
5. Bücker S. (2005), Film im Deutschunterricht. Schöningh.
6. Doff S., Rost M. (2008), Medien im Fremdsprachenunterricht. Klett Verlag.
7. Godwin-Jones R. (2018), Using mobile technology to develop language skills and cultural understanding. Language Learning & Technology, Vol.22, No.3, 104-120.
8. Kerres M. (2001), Multimediale und telemediale Lernumgebungen: Konzeption und Entwicklungen. München, Oldenburg Verlag.
9. Kukulska-Hulme A. (2020), Mobile-assisted language learning. Language Teaching, Vol.53, No.2, 182-201.
10. Mertens J. (2002), Lernen durch Lehren. Schneider Verlag.
11. Meyer H. (2010), Unterrichtsmethoden-Praxisband. Cornelsen Verlag.
12. Michael J. (2006), Where's the evidence that active learning works? Advances in Physiology Education, Vol.30, No.4, 159-167.
13. Möller C. (2006), Der Einsatz von Videos im Fremdsprachenunterricht. GRIN.
14. Neuner G., Hunfeld H. (1999), Methoden des Fremdsprachlichen Deutschunterrichts: Eine Einführung. Berlin: Langenscheidt, 83-105.
15. Thissen F. (2013), Didaktik des digitalen Videos. UTB.
16. Thompson J. (2013), The use of spaced repetition software in second language acquisition. Language Learning Journal, Vol.41, No.1, 73-84.
<https://doi.org/10.1080/09571736.2012.658123>
17. Valtin R. (2001), Lesen durch Schreiben und andere Methoden des Schriftspracherwerbs. Cornelsen Verlag.